

ZAJIŠTĚNÍ DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

CO JE DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ?

POVINNOST DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ A JEHO PODOBY

Všichni zaměstnanci mají podle zákoníku práce (zákon č. 262/2006 Sb.) povinnost prohlubovat svoji kvalifikaci, tedy se průběžně vzdělávat (viz § 230 zákoníku práce).

§ 24 zákona č. 563/2005 Sb., o pedagogických pracovnících stanovuje povinnost dalšího vzdělávání explicitně pro pedagogické pracovníky: „Pedagogičtí pracovníci mají po dobu výkonu své pedagogické činnosti povinnost dalšího vzdělávání, kterým si obnovují, udržují a doplňují kvalifikaci.“

Za další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen „DVPP“) je považováno jak formální vzdělávání na vysokých školách, v zařízeních pro DVPP nebo v jiných institucích, tak také samostudium, neformální vzdělávání a sdílení zkušeností. Ministerstvo neuděluje kurzům tzv. průběžného vzdělávání (tj. těm, které jsou zaměřeny na obnovení, udržení a doplnění kvalifikace) akreditace.

Zákon stanovuje řediteli školy povinnost **organizovat DVPP** podle **plánu dalšího vzdělávání**. Při jeho sestavování musí přihlížet ke studijním zájmům pedagogického pracovníka, potřebám a rozpočtu školy.

Další vzdělávání je vhodné aplikovat obdobně také na profesní rozvoj nepedagogických pracovníků školy.

ZVYŠOVÁNÍ A ROZŠÍŘOVÁNÍ KVALIFIKACE

Od průběžného vzdělávání je potřeba odlišit takzvaná **kvalifikační studia**. Kvalifikačními studii pedagogický pracovník získává novou (další) kvalifikaci, nebo si stávající kvalifikaci rozšiřuje. Jejich konkrétní rozsah a podobu upravuje vyhláška č. 317/2005 Sb. Tato studia nejsou na rozdíl od průběžného dalšího vzdělávání povinná. Ministerstvo dané studijní programy akredituje. Seznamy kvalifikačních a rozšiřujících studií akreditovaných v režimu DVPP obsahuje příloha.

Ačkoli kvalifikační studia nejsou pro pedagogické pracovníky povinná, jsou **zcela zásadní pro zajištění kvalitní výuky**. Vedle získání potřebné kvalifikace širokého spektra pedagogických pracovníků (např. získání kvalifikace asistenta pedagoga nebo učitele 2 st. ZŠ) si mohou učitelé rozšiřovat svou aprobaci (způsobilost vyučovat konkrétní předmět) nebo získávat kvalifikaci pro výkon tzv. specializovaných činností (např. metodik prevence). Mezi kvalifikační studia patří též studium pro ředitele školy, které musí absolvovat každý ředitel do 3 let po nástupu do funkce.

ZAJIŠTĚNÍ DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Dlouhodobý objem prostředků vynakládaných na DVPP je obtížné vyčíslit, protože se jedná pouze o část prostředků ONIV a přesné vynaložení těchto prostředků není sledováno. Zároveň platí, že ředitelé DVPP často hradí z tzv. Šablon OP JAK.

Vzdělávání může být zajišťováno nejen „komerčně“, tedy nákupem služeb od soukromých institucí či jednotlivců, kteří vzdělávání poskytují, ale také prostřednictvím Národního pedagogického institutu (<https://www.npi.cz/vzdelavani>) nebo sítě krajských vzdělávacích institucí.

Poptávané finanční prostředky na další vzdělávání jednoho pedagogického pracovníka, které ředitelé škol uvádějí v šetření MŠMT, činily zhruba 0,57 % průměrného ročního platu pedagogického pracovníka. Výdaje na zajištění kvalifikačních a rozšiřujících studií nelze vyčíslit jako DVPP. Potřeby škol jsou zde různorodé. Ovlivňuje je zejm. míra kvalifikovanosti a aprobovanosti výuky na dané škole, nebo potřeba nového ředitele absolvovat kvalifikační studium.

DOPORUČENÍ K ZAMĚŘENÍ DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Profesní vzdělávání ředitelů škol

V první řadě je vhodné zajistit dostatečné **profesní vzdělávání ředitelů škol**, jakožto osob odpovědných ze zákona za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání i za vytváření podmínek pro další vzdělávání všech pedagogických pracovníků ve škole (§ 164 odst. 1 školského zákona). Jedná se jak o financování kvalifikačního studia pro nově jmenované ředitele, tak o financování jejich dalšího profesního rozvoje v souladu s vyhodnocením individuálních rozvojových potřeb ředitele školy.

Individuální rozvojové potřeby ředitele školy je vhodné identifikovat v průběhu rozhovoru zřizovatele s ředitelem zaměřeného na hodnocení a zpětnou vazbu. Ředitel zhodnotí své vlastní kompetence a rozvojové potřeby, zástupce zřizovatele přidá vlastní hodnocení a zpětnou vazbu. Hodnocení by se mělo týkat **jak kvality manažerského řízení organizace a nepedagogické práce ředitele, tak kvality řízení školy v pedagogické oblasti**.

Nápomocná zde mohou být kritéria pro hodnocení dostupná z:

<https://edu.gov.cz/methodology/metodicke-doporuceni-pro-zrizovatele-k-odmenovani-reditelu/> (formuláře a vzory k odměňování ředitelů). Tato kritéria vycházejí z [Kritérií kvalitní školy](#) od České školní inspekce.

Pro rozvoj ředitele **lze doporučit zejména dlouhodobější kurzy**, které umožňují řediteli spolupracovat se zkušenými řediteli, aplikovat nové poznatky přímo ve vlastní praxi a reflektovat jejich přínos. **Vhodnou formou dalšího vzdělávání ředitelů může být také zajištění kolegiální podpory jiného zkušeného ředitele, zajištění kouče nebo mentora, individuální nebo skupinové supervize či sdílení zkušeností ve skupině zkušených ředitelů.**

Zajištění a rozvoj kvalifikovanosti a aprobovanosti pedagogických pracovníků školy

Dále je vhodné zaměřit se na zajištění a rozvoj kvalifikovanosti a aprobovanosti pedagogických pracovníků školy, včetně zaměření na specializační studia pro učitele. Přehled existujících studií vedoucích k získání nebo rozšíření kvalifikace pedagogického pracovníka podle zákona o pedagogických pracovnících a vyhlášky č. 317/2005 Sb. je v příloze č. I.

Dle dlouhodobých zjištění České školní inspekce má nekvalifikovaná a neaprobovaná výuka v téměř všech sledovaných ukazatelích v průměru nižší kvalitu než výuka kvalifikovaná a aprobovaná (viz výroční zprávy České školní inspekce). V zájmu zajištění kvalitního vzdělávání pro žáky je tedy vhodné vést nekvalifikované učitele k doplnění kvalifikace a také zajišťovat rozšíření aprobací učitelů na ty obory či předměty, jejichž výuka ve škole není zajištěna aprobovaným učitelem.

Průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků

Průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků by se mělo zaměřovat zejména na ty kompetence, které nejvíce přispívají ke zvyšování kvality vzdělávání žáků v dané škole a v daném kontextu.

Výše uvedené se pak obdobně vztahuje i na zajištění povinnosti průběžného vzdělávání nepedagogických zaměstnanců škol a školských zařízení.

ZAJIŠTĚNÍ DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

PŘÍLOHA Č. I: PŘEHLED EXISTUJÍCÍCH STUDIÍ VEDOUČÍCH K ZÍSKÁNÍ NEBO ROZŠÍŘENÍ ODBORNÉ KVALIFIKACE PEDAGOGICKÉHO PRACOVNÍKA

STUDIUM K ZÍSKÁNÍ KVALIFIKACE (STUDIUM PEDAGOGIKY A DALŠÍ KVALIFIKAČNÍ STUDIA):

Studium pedagogiky pro učitele 2. st. ZŠ a SŠ	§ 22 odst. 1 písm. a) ZoPP	min. rozsah 300 hodin (dříve min. 250 hodin)
Studium pedagogiky pro učitele odborných předmětů střední školy, pro učitele praktického vyučování střední školy, pro učitele odborného výcviku střední školy, pro učitele uměleckých odborných předmětů v základní umělecké škole, střední škole a konzervatoři a pro učitele jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky	§ 22 odst. 1 písm. b) ZoPP	min. rozsah 120 hodin
Studium pedagogiky pro asistenty pedagoga	§ 22 odst. 1 písm. c) ZoPP	min. rozsah 120 hodin (dříve 80 hodin)
Studium pedagogiky pro vychovatele	§ 22 odst. 1 písm. c) ZoPP	min. rozsah 120 hodin (dříve 80 hodin)
Studium pedagogiky pro pedagogy volného času vykonávající komplexní přímou pedagogickou činnost	§ 22 odst. 1 písm. c) ZoPP	min. rozsah 120 hodin
Studium pro asistenty pedagoga, kteří vykonávají přímou pedagogickou činnost spočívající v pomocných výchovných pracích	§ 22 odst. 3 ZoPP	min. rozsah 120 hodin
Studium pro přípravu školských logopedů	§ 22 odst. 4 ZoPP	min. rozsah 350 hodin
Studium pro přípravu pedagogů volného času vykonávajících dílčí přímou pedagogickou činnost v zájmovém vzdělávání	§ 22 odst. 5 ZoPP	min. rozsah 40 hodin
Doplňující didaktické studium cizího jazyka	§ 22 odst. 6 ZoPP	min. rozsah 60 hodin

STUDIUM K ROZŠÍŘENÍ ODBORNÉ KVALIFIKACE:

Studium k rozšíření odborné kvalifikace zaměřené na přípravu učitelů mateřské školy	min. rozsah 200 hodin
Studium k rozšíření odborné kvalifikace zaměřené na přípravu učitelů 1. stupně základní školy	min. rozsah 200 hodin
Studium k rozšíření odborné kvalifikace zaměřené na přípravu učitelů 2. stupně základní školy nebo střední školy	min. rozsah 200 hodin
Studium k rozšíření odborné kvalifikace zaměřené na speciálně pedagogickou výchovnou a vzdělávací činnost ve školách a třídách zřízených pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami	min. rozsah 250 hodin
Studium k rozšíření odborné kvalifikace zaměřené na získání kvalifikace speciálního pedagoga	min. rozsah 350 hodin
Studium k rozšíření odborné kvalifikace zaměřené na výuku [+ název konkrétního předmětu, např. Matematika]	min. rozsah 250 hodin

STUDIUM PRO ZÍSKÁNÍ KVALIFIKAČNÍCH PŘEDPOKLADŮ K VÝKONU SPECIALIZOVANÉ, METODICKÉ, METODOLOGICKÉ NEBO ŘÍDÍCÍ ČINNOSTI

Studium pro ředitele škol	min. rozsah 100 hodin
Studium pro vedoucí pedagogické pracovníky	min. rozsah 350 hodin
Studium pro výchovné poradce	min. rozsah 250 hodin
Studium k výkonu specializované činnosti: koordinace v oblasti informačních a komunikačních technologií	min. rozsah 250 hodin
Studium k výkonu specializované činnosti: tvorba a následná koordinace školních vzdělávacích programů a vzdělávacích programů vyšších odborných škol	min. rozsah 250 hodin
Studium k výkonu specializované činnosti: prevence sociálně patologických jevů	min. rozsah 250 hodin
Studium k výkonu specializované činnosti: specializovaná činnost v oblasti environmentální výchovy	min. rozsah 250 hodin
Studium k výkonu specializované činnosti: specializovaná činnost v oblasti prostorové orientace zrakově postižených	min. rozsah 250 hodin